

Styrket samspil mellem teori og praksis på socialrådgiveruddannelsen

Et produkt af KL/DS-projektet 'Rekruttering
og fastholdelse af nyuddannede socialrådgivere'

Dansk Socialrådgiverforening

Indledning

Denne pjece har til formål at understøtte koblingen mellem undervisningen på socialrådgiveruddannelsen og kommunernes professionspraksis. Målet er at give nogle eksempler på konkrete former for samspil mellem kommuner og uddannelser – og inspirere til videreudvikling af allerede anvendte samspilsformer.

Pjecen udspringer af et fælles overenskomstprojekt mellem Dansk Socialrådgiverforening og Kommunernes Landsforening (KL) og opsamler projektets erfaringer.

Arbejdet med projektet har demonstreret, at mange uddannelsesinstitutioner er ganske langt fremme i udviklingen af samspilsformer i overensstemmelse med anbefalingerne fra det såkaldte 'Børner-udvalg', som udmøntedes i den reviderede bekendtgørelse for socialrådgiveruddannelsen i 2011.

Det er vores håb, at pjecen på tværs af uddannelsesinstitutionerne kan inspirere uddannelsesledere, uddannelsesudvalg, kommuner og studerende til at udvikle og systematisere samspillet yderligere.

Vi skylder navnlig socialrådgiveruddannelserne på VIA University College og Professionshøjskolen Metropol en stor tak for aktiv deltagelse og medvirken i projektet. Endvidere skal der lyde en stor tak til alle de mange kommunale ledere og socialrådgivere, der har deltaget i vore workshops og velvilligt har indgået aftaler med uddannelsesinstitutionerne om samspilsformer.

God læselyst!

KL og Dansk Socialrådgiverforening, 2014.

Et fælles projekt mellem KL og DS

Projektets overordnede formål er at understøtte, at nyuddannede socialrådgivere via et større praksiskendskab opnår bedre forudsætninger for at udfylde og leve op til kravene i deres første job i den kommunale sektor.

Målet er:

- At understøtte, at uddannelsesinstitutionerne har underviserkompetencer til rådighed, der kan sikre de studerende en større praksisforankring i deres uddannelse
- At kommuner og uddannelsesinstitutioner kan indgå i et systematisk og forpligtende samarbejde om at øge praksis i socialrådgiveruddannelsen
- At udvalgte, konkrete samspilsformer bliver permanente og generelt udbredt i uddannelsesinstitutionerne og i kommunerne.

Hvorfor er teori-praksis-koblingen vigtig?

Det er vigtigt for kvaliteten af socialrådgiveruddannelsen, at der er en tydelig sammenhæng mellem den undervisning, de studerende deltager i, og den praksis, der er på det aftagende arbejdsmarked.

Når de studerende oplever, at undervisningen har en tydelig relevans for og sammenhæng til professionspraksis, højnes såvel gennemførselsprocenten som studiemotivationen og indlæringen. Det viser en række undersøgelser.¹

I dag får for mange studerende et 'praksischock', når de ansættes i deres første job. Skal dette modvirkes, må praksis i højere grad integreres på uddannelsen – ligesom underviserens kontakt til praksis kan videreudvikles og styrkes.

Praksisnær læring giver nemlig de studerende mulighed for at opnå både videns-, færdigheds- og handlekompetencer. Handlekompetence er det, man anvender, når man omsætter såvel viden, færdigheder som personlige kompetencer i konkrete handlinger i arbejdssituationen.

Der findes imidlertid "ikke noget quick fix, der kan løse teori-/praksisproblemet," som det hedder i et omfattende forskningsprojekt, men "relationerne mellem teori og praksis kan udvikles til fordel for de studerende under samtidig anvendelse af flere forskellige strategier"² Derfor er der god grund til at afsøge og udvikle mulighederne nærmere.

Alle har en fælles interesse i det...

At styrke teori-praksis-samspillet på socialrådgiveruddannelsen er en fælles udfordring, og alle aktører på feltet har en interesse i at forstærke samspillet.

- *De studerende* efterspørger en bedre integration af praksis på deres uddannelser, jf. Sammenslutningen af Danske Socialrådgiverstuderendes' (SDS) undersøgelse af socialrådgiveruddannelsens kvalitet³.
- *Uddannelsesinstitutionerne* ønsker at implementere intentionerne i den reviderede uddannelse på optimal vis og uddanne socialrådgivere, der er endnu mere velkvalificerede og besidder endnu stærkere videns- og handlekompetencer.
- *Aftagerne i kommunerne* har en interesse i at styrke uddannelsen, så dimittenderne kan træde ind i rollen som myndige og professionelt udøvende socialrådgivere, når de ansættes i deres første job.

Med det som udgangspunkt er oplevelsen også, at der generelt er velvilje fra alle parter til at løfte udfordringen.

¹ Fx AKF "Studerendes vurdering af teori og praksis på professionsbacheloruddannelserne" 2010

² KORA "Brobygning mellem teori og praksis i professionsbacheloruddannelserne", 2013

³ <http://www.sdsnet.dk/ny/nyheder/sammenslutningen-af-danske-socialradgiverstuderende-offentliggør-idag-rapport-om-kvaliteten-pa-socialradgiveruddannelsen-som-folge-af-implementeringen-af-ny-studieordning>

Roller og samspilsformer

– Hvem gør hvad?

Hvis samarbejdet om koblingen mellem teori og praksis skal fungere optimalt, må en række aktører bidrage.

Erfaringen fra projektet er, at spillet kan organiseres og drives frem på mange forskellige måder.

Nogle gange kommer initiativet fra ledelsen. Andre gange fra underviserne. Nogle gange er kommunerne hurtige til at byde sig til med virkelighedsnære cases osv., og andre gange må uddannelsesinstitutionen gøre et vist benarbejde for at få etableret kontakterne.

I det følgende er aktører og handleanvar opstillet i skemaform – på baggrund af projektets erfaringsindsamlinger fra dialoger med uddannelsesinstitutioner og kommuner.

Hvem?	Hvilke fokuspunkter har lederen?
Uddannelsesleder	Strategi: Ledelsen på uddannelsen spiller en vigtig rolle ift. den strategiske anvendelse af teori-praksis-koblingen.
	Ressourcer: Det handler bl.a. om på uddannelsen at sikre de nødvendige ressourcer til initiativerne, fx tid til underviserpraktik.
	Medarbejderudvikling: Aktiviteterne kan integreres i planerne for undervisernes kompetenceudvikling – eksempelvis med afsæt i en MUS-samtaleramme.
	Vidensdeling/forankring: Viden fra og om praksis bør <i>deles</i> og <i>forankres</i> i det pædagogiske miljø internt i underviserteamene.
	Partnerskabsaftaler: Ledelsen har også typisk et særligt ansvar for at etablere partnerskabsaftaler med kommuner i aftagerfeltet – eksempelvis om levering af cases til undervisningen og underviseres besøg/'praktik' i forvaltningen.
	Mødefora: Endelig har ledelsen en opgave i at etablere mødesteder mellem uddannelsens aktører og praksisaktørerne. Det kan være permanente udvalg eller netbaserede platforme, hvor fx. studerendes bachelorprojekter kan matches med problemer og emner fra kommunal praksis.

Hvem?	Hvilke fokuspunkter har de studerende?
Studerende	Bachelorprojekter: De studerende har ligeledes et medansvar for at bidrage til en praksisnær læring. Problemstillingen til bachelorprojektet skal være central for uddannelsen og professionen, men kan med fordel udarbejdes i samarbejde med praksis, fx en kommunal forvaltning.
	Praksisprojekter/studentemedhjælp: Studerende kan gives mulighed for at deltage i uddannelsens forsknings- og udviklingsprojekter med praksis og fx medvirke i indsamlingen af data, kvalitative interviews, spørgeskemaundersøgelser, observationer og dokumentstudier.
	Praktikanter underviser studerende på feltstudier: Der er erfaring for, at det kan være værdifuldt for den studerende i uddannelsespraktik at få til opgave at fortælle yngre studerende om praktikopgaverne og evt. organisere feltstudiet.
	Studerestillinger: Passende, studierelevant fritidsarbejde i form af socialrådgiverstudentestillinger i kommunale forvaltninger eller frivilligt, socialt arbejde vil også kunne styrke koblingen til praksis.

Hvem?	Hvilke fokuspunkter har underviseren?
Underviser på uddannelsen	Cases i undervisningen: Underviserne tilrettelægger og afholder undervisningen. De har derfor en helt central rolle i sikringen af koblingen til praksis. Eksempelvis gennem brug af virkelighedsnære cases fra praksis.
	Ophold i praksis: Et ophold i praksis kan give underviseren en unik førstehåndsviden om den kommunale virkelighed. Opholdet kan struktureres på forskellig vis, fx som observations-praktik, en interviewrække eller som et undersøgelsesprojekt.
	FoU i praksis: Forskning og udvikling i kommunal praksis kan øge underviserens kendskab og kanalisere viden ind i undervisningen.
	Undervisning af praktikere: Undervisning på fx diplomforløb, hvor socialrådgiverne bringer deres praksis ind på uddannelsen styrker underviserens praksiskendskab.
	Jobrotation: Et jobbytte af kortere eller længere varighed mellem en underviser og en praktiserende socialrådgiver giver begge parter en god indsigt og basis for et videre samarbejde.
	Kommunale temadage: Underviserens deltagelse i en temadag på den kommunale arbejdsplads, hvor der er et aktuelt fagligt emne på dagsordenen, vil give underviseren indsigt i, hvad der aktuelt rører sig i praksis.

Hvem?	Hvilke fokuspunkter har socialrådgiverne i kommunerne?
Kommunal leder/praktiker	Gæsteundervisning: Praktikers gæsteundervisning kan bringe praksis ind på uddannelsen og skabe konkrete billeder på arbejdet som socialrådgiver.
	Praksisunderviser/timelærer: Praktikere med særlig ekspertise på et fagelement i studieordningen kan bringe specialiseret praksisviden ind i uddannelsen.
	Undervisningsmateriale: Hvis undervisningen skal blive mere praksisnær, er uddannelsesinstitutionerne afhængige af at få leveret noget materiale fra praksis, fx eksempler på ressourceprofiler, jobplaner, matchafklaring, børnefaglige undersøgelser, handleplaner eller ressourceforløb.
	Undervisning placeret på kommunal arbejdsplads: Undervisning af studerende på arbejdspladsen giver en både faglig og fysisk kobling til kommunal virkelighed.
	Værkstedskurser: Træning i fagsystemer, fx ICS, DUBU på arbejdspladsen kan supplere den teoretiske undervisning med anvendelse af IT-systemer, som uddannelsesinstitutionerne ikke råder over.
	Feltstudier: Især i starten af studiet vil organiserede forløb med observation af økonomiske, juridiske og politiske rammer for arbejdet i praksis give de studerende et væsentligt udbytte.
	Mentorkommune: Et eksempel på et mere systematisk samarbejde kan være en kommune/afdeling, der tilknyttes undervisningen i et af de målgrupperettede moduler på uddannelsen fx børn og unge-modulet og bidrager med feltstudier, undervisning på arbejdspladsen, cases, problemstillinger og gæsteundervisning i løbet af modulet.
	Jobrotation: Et jobbytte af kortere eller længere varighed mellem en underviser og en praktiserende socialrådgiver kan give begge parter en god indsigt og basis for et videre samarbejde.
	Studieforløb: Deltagelse i studieforløb eller temadage på uddannelsen kan bidrage til større indsigt i, hvad der rører sig på uddannelsen.

Erfaringer fra projektet

– Case om underviserpraktik

Der er mange veje til at opnå kendskab til den kommunale virkelighed. Man kan læse om den, høre om den, tale med personer fra kommunerne osv. Men, - det førstehåndskendskab, man opnår gennem et *ophold* i en kommunal forvaltning giver en unik erfaring.

Projektet mellem KL og Dansk Socialrådgiverforening har arbejdet målrettet med at facilitere nogle situationer, hvor aftaler mellem kommuner og undervisere kunne indgås, både på VIA UC og på Metropol. I det følgende videregives nogle af de erfaringer, der er kommet ud af projektet og forhold omkring underviserpraktikken, som man med fordel kan tage højde for både på ledelsesniveau og i det konkrete praktikforløb.

Markedsplads for undervisere, uddannelsesledere og kommunale arbejdspladser

En åben invitation til de kommuner, der ligger i skolens opland, om at deltage i et opstartsarrangement – en "faciliteret markedsplads" – om større samspil mellem uddannelse og praksis har vist sig at være et godt sted at starte.

I projektet befordrede markedspladsen en frugtbar idéudveksling og -generering på tværs af kommuner

og mellem kommunale ledere, uddannelsesledere og undervisere, og den bidrog til at afstemme forventninger til samarbejdet.

De deltagende kommuner viste stor interesse for at modtage undervisere i et praksisforløb, og der var mange ideer til forskellige former for forløb, lige fra en uges følordning over deltagelse i ugentlige afdelingsmøder til fælles udviklingsprojekter over længere perioder til vedvarende strategisk samarbejde.

Arrangementerne resulterede i en række konkret formulerede interesse-tilkendegivelser fra de deltagende kommuner, som det efterfølgende var op til uddannelsesinstitutionerne at følge op på.

Organiseringen af underviserpraktikken

Erfaringer fra projektet viser, at der kan være forskellige tilgange til, hvordan uddannelsesinstitutionerne organiserer samspillet med praksis.

Underviserpraktikken kan organiseres **decentralt**, hvor den tætte relation mellem praksis og uddannelse etableres direkte mellem undervisere og praktikere eller styres mere **centralt**, hvor uddannelseslederen har den indledende kontakt til praksis.

Der er ikke én rigtig måde at organisere praktikken på, og der er fordele ved begge tilgange. Fordelen ved den decentrale model synes at være et stort engagement, personligt udbytte og ansvarlighed hos underviserne i forhold til at forankre erfaringer og resultater blandt kolleger og videreudvikle uddannelsen, mens den **centrale** model i højere grad kan give mulighed for en strategisk prioritering i samarbejdet med praksis, hvor de organisatoriske formål (jf nedenfor) vægtes.

De to modeller er beskrevet nærmere på side 9.

Opmærksomhedspunkter for uddannelseslederen

Teori-praksis-samspillet er et fælles ansvar. Skal initiativerne knyttes sammen, organiseres strategisk, følges op og forankres i uddannelsesinstitutionens daglige virke, viser projektets erfaringer imidlertid, at det kræver et engagement og en prioritering fra uddannelseslederne.

Indsatsen for at øge samspillet skal koordineres og times i forhold til øvrige udviklingstiltag på uddannelsen for at sikre den fornødne organisatoriske opmærksomhed og kapacitet både fra undervisere og ledelse.

Det er også vigtigt, at der på overordnet niveau skabes en realistisk **forventningsafstemning** mellem uddannelsen og kommunerne om rammerne for samspillet, formål og perspektiver.

Underviserpraktikken kræver, at der afsættes **ressourcer**, og den skal gerne være understøttet af strategier og målformuleringer, som også udmøntes i MUS-samtaler og udviklingsplaner og ydes anerkendelse i organisationen.

Omvendt er det afgørende, at det er **underviserens motivation**, der er drivkraft for deltagelse i praktikken. Italesættelsen af initiativet er således vigtig. Underviserens motivation fremmes tillige

Survey blandt underviserne på socialrådgiveruddannelsen

Der er i forbindelse med projektet gennemført en netbaseret spørgeskemaundersøgelse blandt underviserne på socialrådgiveruddannelserne. Her svarede flertallet, at de følte, at de havde en ret god kontakt til praksis. Men samtidig svarede 74 pct., at de var positive overfor tanken om at tage et praktikophold i en kommune for at udbygge deres kendskab. Tilsvarende viste undersøgelsen blandt de kommunale ledere, at godt 75 procent af lederne var indstillet på at tilbyde underviserpraktik.

Surveyen blev udsendt i februar-marts 2012 til 300 kommunale ledere, hvoraf 148 svarede, og til 30 undervisere fra socialrådgiveruddannelsen på VIA UC og Metropol, hvoraf 21 svarede. Det svarer til svarprocenter på hhv. 49 og 58 %.

af indflydelse på praktiksted, indhold og tilrettelæggelse af praktikken.

Endelig viser projektet, at det er vigtigt, at der er formuleret overordnede **organisatorisk formål** med underviserpraktikken med henblik på at udbyttet kan forankres i organisationen og generelt komme uddannelsen til gode. Et personligt læringsmål om fx større indsigt i aktuel praksis kan således ikke stå alene, men bør suppleres eller ses i relation til et mere overordnet formål.

Opmærksomhedspunkter for undervisere og kommunale arbejdspladser

Husk formål og forventningsafklaring

Skal udbyttet af praktikopholdet været stort, har det væsentlig be-

Eksempler på organisatorisk formål med underviserpraktik

- Kvalificere skolens forskningsarbejde og udvide professionens videngrundlag
- Skabe kontakt til ressourcpersoner, som kan indgå som gæsteundervisere og timelærere i undervisningen
- Få ideer til bachelorprojekter og skabe kontakt til nye vejledere til bachelorprojekter
- Rekruttere en mentorkommune
- Få aktuelle cases med hjem til egen og modulteamets undervisning

tydning, at der er et **klart formål** med praktikken både i forhold til uddannelsesinstitutionen (de organisatoriske formål) og personligt i forhold til egen læring og undervisningsområde, jf. ovenfor.

Mange af de undervisere og kommunale medarbejdere, der har været med i projektet, har fremhævet, at en konkret **forventningsafklaring** inden forløbet er afgørende for at skabe mening, åbenhed og gensidig respekt. Afklaringen finder bedst sted via en personlig kontakt mellem underviseren og arbejdspladens leder. Som tidligere nævnt kan praktikken antage mange forskellige former, og det kan være hensigtsmæssigt at lave en kortfattet beskrivelse af de overordnede rammer for praktikaftalen inden forløbet.

Eksempler på konkrete praktikaftaler fremgår på side 10.

Fordelene går begge veje

Uddrag fra Socialrådgiveren nr. 1, 17. januar 2013

Underviser i praktik i kommune

"Win-win" er kommentaren fra Maja Juul-Olsen, socialrådgiver og underviser på VIAUC i Aarhus. Hun har været i praktik i kontanthjælpsafdelingen i Silkeborg Kommunes jobcenter:

- Jeg underviser i ressourceprofiler, jobplaner og matchkategorisering, så for mig er det superrelevant at få indblik i, hvordan man arbejder med det i jobcentrene. Vi har udvekslet viden og erfaringer, for eksempel om hvordan en god ressourceprofil eller jobplan ser ud. Jobkonsulenten har gennem mine spørgsmål fået et teoretisk brush-up, så fordelene går begge veje. Jeg har

overværet borgersamtaler, jeg kan bruge som aktuelle cases, og jeg har fået indblik i et spændende kvalitetsudviklingsprojekt med relevant viden for de studerende. Så det er aftalt, at min tilknyttede jobkonsulent skal gæsteundervise på VIAUC inden for beskæftigelsesmodulerne. Det er en vigtig kontakt, vi har fået og den skal dyrkes og passes på.

Kommunen får også udbytte af praktikken

- Det er supergodt at få sparring og input af én udefra med en stor faglig-teoretisk viden. Vi har fået konkrete og brugbare forslag til, hvor vi kan blive skarpere og hvilke arbejdsgange, vi skal holde fast i.

Praktikordningen giver os mulighed for at træde skridtet tilbage og reflektere over vores praksis, så vi vil gerne fortsætte samarbejdet med socialrådgiveruddannelsen, lyder det fra socialfaglig controller Lejla Pagaard, Jobcenter Horsens og afdelingsleder Ann Tversted, Kontanthjælpsafdelingen, Silkeborg Kommune.

Baser det på frivillighed og skab tillid

For at praktikforløbet overhovedet kan komme i stand og fungere i praksis er det nødvendigt, at der er en **flexibilitet i tilrettelæggelsen**, således at forløbet kan tilpasses underviserens og kommunens behov samt de praktiske muligheder. Derfor er det hensigtsmæssigt, at aftalen indgås direkte mellem underviser og praktikkommune.

Arbejdspladsen bør ikke føle sig 'presset' til at modtage underviserpraktikanter. **Frivillighed** for arbejdspladsens deltagelse har vist sig at være en væsentlig forudsætning for samarbejdet.

Endvidere er det vigtigt, at man som besøgende underviserpraktikant signalerer, at man fokuserer på arbejdsmetoder og praksis og ikke kigger en enkelt medarbejder over skulderen. Praktikforløbet bør ikke få en undertone af 'vurdering eller kontrol':

"Indtag praktikantrollen som den, der skal lære", udtalte en underviser fra VIA UC, der havde været i observationspraktik i Aarhus Kommune.

Med det mente han, at man med fordel kan tilsætte sin nysgerrighed og åbenhed et gran af 'ydmyghed' i begyndelsen. Det kan være med til at skabe en **tillidsfuld relation** med gensidig respekt og udbytte. Arbejdspladser er typisk godt forberedt på forløbet og sætter en ære i at få det til at fungere godt.

Giv feed back

Kommunerne er generelt nysgerrige efter at få underviserens feedback, en **"kvittering"** for samarbejdet. Kommunerne formulerer det typisk på den måde, at de gerne vil høre om deres metoder/praksis fra én, der ikke er fra egen "osteklokke". Konkret kan underviserne "kvittere" eller følge op på praktikken. Tilbagemeldingen kan antage flere forskellige former, som det fremgår af eksemplerne i boksen.

Tilbagemeldingerne til arbejdspladsen har også en anden meget væsentlig funktion. Det viser sig nemlig, at det ofte er tilbagemeldingen, der giver anledning til aftaler om yderligere samarbejde mellem skolen og den kommunale arbejdsplads.

Eksempler på "kvitteringer" og udvidet samarbejde

- Oplæg om observationer, der er foretaget under praktikken med efterfølgende diskussion, fx på et personalemøde
- Oplæg om nye faglige teorier på området fx om kritisk realisme, helhedssyn og tværfagligt samarbejde
- Modeludvikling for "Signs of safety"
- Dialogmøder mellem uddannelsen og med faglige koordinatorer/ressourcepersoner i kommunen
- Samarbejdsprojekt om faglig fordybelse og kvalitetsudvikling i sygedagpengesager

Perspektiver

Projektet har vist at samspillet mellem teori og praksis giver et værdifuldt udbytte til alle medvirkende aktører og at en konkret aktivitet som fx underviserpraktik kan skabe grobund for et stadigt mere udfoldet samarbejde til gavn for såvel uddannelsen som kommunerne.

Det tegner godt for indfrielsen af projektets formål om at sikre et varigt og systematisk samarbejde mellem socialrådgiveruddannelserne og de kommunale arbejdspladser om at øge praksis i uddannelsen.

Der er en mangfoldighed af samspilsformer og et stort potentiale for at udfolde og videreudvikle samspillet mellem praksis og uddannelsen.

KL og Dansk Socialrådgiverforening opfordrer til at samarbejdet mellem kommunerne og uddannelserne fortsat udvikles og intensiveres til gavn for uddannelsen, praksis og – ikke mindst – de studerende og fremtidige socialrådgivere.

To eksempler på organisering af underviserpraktik

Samspillet mellem uddannelsesinstitutionen og kommunen kan igangsættes, organiseres og tilrettelægges på mange forskellige måder. For at illustrere spændvidden i tilgange-

ne beskrives her to eksempler, som stammer fra projektets medvirkende uddannelsesinstitutioner og kommuner, men er bearbejdet til idealtyper; en central og en decentral tilgang.

Eksempel på en decentral tilgang:

Uddannelsesinstitutionen havde et ønske om, at en række undervisere fra socialrådgiveruddannelsen skulle forbedre praksistilknytningen i 'underviserpraktik' i en række kommunale forvaltninger.

Som udgangspunkt tog ledelsens initiativ **afsæt i undervisernes behov og interesser** i relation til de interesserede kommunale arbejdspladser.

En af underviserne blev herefter udpeget af ledelsen som **"tovholder" til koordinering af processen**. Formålet var at sikre organisatorisk forankring samt kontinuitet og fremdrift i samarbejdet med kommunerne.

Underviserne **fordelte herefter selv** de interesserede kommunale arbejdspladser mellem sig efter fagligt behov og interesser. Den enkelte underviser formidlede kontakten til kommunen. Og den konkrete aftale og forventningsafstemning om samspillet blev udført mellem underviser og kommune.

Erfaringerne blev samlet op i et **fælles forum** for underviserne, både med henblik på at dele konkrete indspil (cases, metoder, gæsteunderviser, bachelorprojektideer etc.) og for at kunne diskutere mere tværgående, overordnede implikationer på uddannelsen.

De interesserede kommuner blev inviteret med i en **permanent arbejdsgruppe** om samspil mellem parterne. Dette skulle skabe mulighed for, at både overordnede initiativer og mere konkrete aftaler mellem den enkelte kommune og skolen kunne fastholdes.

Hermed var der mulighed for at udvikle og uddybe samarbejdet i fx en **partnerskabsaftale**, der omfattede flere elementer.

Gruppen kunne efterfølgende yderligere inddrage flere kommuner fra skolens opland.

Eksempel på en central tilgang:

Uddannelsesinstitutionen havde et ønske om, at en række undervisere fra socialrådgiveruddannelsen skulle forbedre praksistilknytningen i 'underviserpraktik' i en række kommunale forvaltninger.

Samspillet tog **afsæt i uddannelsesinstitutionens overordnede strategier** fx om partnerskabsaftaler, forskningsområder eller behovet for praktikpladser, feltstudiekommuner, mentorkommuner på særlige områder etc. Udvælgelse af og samarbejde med de kommunale arbejdspladser tog således udgangspunkt i **om de kunne være relevante samarbejdspartnere** i relation til skolens strategier og uddannelsens behov.

Samspillet mellem uddannelse og kommune blev overordnet **formidlet af ledelsen**, som "matchede" den kommunale arbejdsplads med de for opgaven relevante undervisere efter aftale med underviserne.

Underviserpraktikkens karakter afhang i høj grad af, hvad kommunen kunne byde ind med i relation til uddannelsens behov,

- fx i form af en **konsulentrolle** i forbindelse med kommunens implementering af reformer på prioriterede forskningsområder, hvor underviseren kunne følge, analysere og tilbagelevere resultater til kommunen
- eller en **fælloordning** i børn- og familieafdeling med fokus på læringsmålene i modul 3 og etablering af mentorkommune.

Det overordnede formål og perspektiv med samspillet var givet i strategier og organisatoriske mål. Den konkrete aftale og forventningsafstemning blev fortsat mellem underviser og kommune.

Erfaringerne, resultater, cases mm kunne bringes ind i relevante teams, moduler på grunduddannelsen, efteruddannelsen og til ledelsen.

Kontakten til og samarbejdet med de udvalgte kommunale arbejdspladser kunne uddybes og videreudvikles evt. i **partnerskabsaftaler**.

Eksempler på aftaler og evalueringer

Projektet har vist at forventningsafstemning, afklaring af formål og opfølgning er centrale parameter for at få et tilfredsstillende praktikforløb med potentiale for et udvidet samarbejde. Derfor er det en god idé at

lave en kort skriftlig aftale forud for forløbet og en evaluering ved afslutningen af forløbet. Nedenfor er der eksempler 3 praktikaftaler og evalueringer fra projektet.

Aftale om teori-praksissamspil	
Arbejdsplads: Sundhed og Socialservice Myndighedsafdeling	Tidsperiode: 1 uge
Samarbejdets art: Praktik i Myndighedsafdelingen der arbejder med udsatte voksne, handicap og psykiatri	
Formål: • At opnå indblik i hvordan arbejdet i afdelingen er organiseret og hvordan der arbejdes med sagerne • At hente inspiration til at gøre undervisningen på socialrådgiveruddannelsen mere praksisnær • At etablere et samarbejde med afdelingen	
Form: • At følge de forskellige socialrådgivere i det daglige arbejde til møder med borgere, samarbejdspartnere, tværfaglige møder etc. • At læse sager og få et indblik i den elektroniske journal • Samtaler med både ledere og sagsbehandlere	
Indhold: • Introduktion af afdelingsleder • Deltagelse i 2 tværfaglige møder med/om borgere indenfor • Orientering af 2 socialrådgivere om arbejdsopgaver i psykiatriteam • Læsning af journaler • Orientering om "Brug for Alle" af socialrådgiver • Orientering om arbejdet i handicapteam af 2 socialrådgivere • Deltagelse i opfølgning med borger indenfor handicapteam • Deltagelse i tværfagligt møde om borger indenfor støtte- og assistanceteam • Deltagelse i forskellige sagsmøder • Møde med Handicapchef • Tilbage melding til afdelingen om mine oplevelser i praktikken	
Andet:	
Evaluering, hvordan?:	
Dato & underskrift:	Dato & underskrift:

Evaluering af aktiviteter vedr. teori-praksis-samspil	
Proces om aftaleindgåelse: Hvordan forløb processen, der førte til aftale mellem uddannelsesinstitutionen og kommunen? Evt. forbedringsforslag? Jeg blev henvist af en anden i kommunen, der var tilmeldt KL/DS projektet. Jeg fik meget hurtig positiv respons fra Myndighedsafdelingen.	
Samarbejde og forventningsafstemning: Hvordan forløb samarbejdet om tilrettelæggelse og afholdelse af aktiviteten? Evt. forslag til forbedringer? Forløbet fungerede meget hensigtsmæssigt	
Formål med aktiviteten: Blev formålet med aktiviteten opfyldt? Positive og negative erfaringer? Evt. forbedringsforslag Kun positive erfaringer	
Aktivitetens form: Var formen hensigtsmæssig? Evt. forbedringsforslag? Formen fungerede udmærket	
Aktivitetens bidrag til uddannelse og/eller praksis: Bidrager aktiviteten til opfyldelse af konkrete læringsmål/opdatering af teoretisk grundlag etc.? Praktikken har i høj grad bidraget til inspiration til undervisningen inden for flere områder	
Fremtidigt samarbejde: Vil samarbejdet leve videre efter projektets udløb? Ja/nej, hvorfor? Og evt. hvordan? Der er ikke lavet konkrete aftaler, men når det er muligt vil afdelingen blive spurgt om evt. ønsker til at indgå som gæsteundervisere på Socialrådgiveruddannelsen	
Andet:	
Dato & underskrift:	Dato & underskrift:

Aftale om teori-praksissamspil	
Arbejdsplads: Jobcenter	Tidsperiode: Ca. 1 år
Samarbejdets art: To undervisere gennemfører undersøgelse i tilknytning til projekt "Brug for alle"	
Formål: Viden om indhold, form, dilemmaer mv i det tværfaglige samarbejde i forbindelse med projektet med henblik på at berige undervisningen For praksis: Fælles refleksion over vores observationer med henblik på læring	
Form: Observation af individuelle samtaler og møder i det tværfaglige team samt interviews af medarbejdere	
Indhold:	
Andet:	
Evaluerings, hvordan?: Skriftlig afrapportering og efterfølgende præsentation fx på personalemøde	
Dato & underskrift:	Dato & underskrift:

Evaluering af aktiviteter vedr. teori-praksis-samspil	
Proces om aftaleindgåelse: Hvordan forløb processen, der førte til aftale mellem uddannelsesinstitutionen og kommunen? Evt. forbedringsforslag? Aftale mellem jobcenterchef og uddannelsesleder	
Samarbejde og forventningsafstemning: Hvordan forløb samarbejdet om tilrettelæggelse og afholdelse af aktiviteten? Evt. forslag til forbedringer? Deltagerstyret, ad hoc planlægning	
Formål med aktiviteten: Blev formålet med aktiviteten opfyldt? Positive og negative erfaringer? Evt. forbedringsforslag Ikke afsluttet?	
Aktivitetens form: Var formen hensigtsmæssig? Evt. forbedringsforslag? Formen var hensigtsmæssig og fleksibel	
Aktivitetens bidrag til uddannelse og/eller praksis: Bidrager aktiviteten til opfyldelse af konkrete læringsmål/opdatering af teoretisk grundlag etc.?	
Fremtidigt samarbejde: Vil samarbejdet leve videre efter projektets udløb? Ja/nej, hvorfor? Og evt. hvordan? Formentlig videre samarbejde i forbindelse med FoU-aktiviteter	
Andet:	
Dato & underskrift:	Dato & underskrift:

Aftale om teori-praksissamspil	
Arbejdsplads: Jobcenter, Staben	Tidsperiode: 2 – 3 måneder
Samarbejdets art: Viden og kvalitetsudvikling på arbejdsmarkeds- og beskæftigelsesområdet	
Formål: Styrke samspil mellem teori og praksis.	
Form: • Deltagelse i 1/1 dags møde om den interne revision i Jobcentret • Jobcentret udarbejder rapport på baggrund af den interne revisionsdag • Feedback og opsamling efter nærmere aftale	
Indhold: • Møde med Jobcenterchef. • Deltagelse i faglig revision, gennemgang af ressourceprofiler • Tilbage melding på baggrund af rapport og deltagelse i dette forløb	
Andet: Der er flere forskellige overvejelser: • Dialogmøde mellem faglige koordinatore/ ressourcepersoner ved Socialrådgiveruddannelsen og Jobcentret • Udveksling af erfaringer/ undervisning m.v.	
Evaluering, hvordan?: Efter nærmere aftale	
Dato & underskrift:	Dato & underskrift:

Evaluering af aktiviteter vedr. teori-praksis-samspil	
Proces om aftaleindgåelse: Hvordan forløb processen, der førte til aftale mellem uddannelsesinstitutionen og kommunen? Evt. forbedringsforslag?	
Samarbejde og forventningsafstemning: Hvordan forløb samarbejdet om tilrettelæggelse og afholdelse af aktiviteten? Evt. forslag til forbedringer? Godt samarbejde.	
Formål med aktiviteten: Blev formålet med aktiviteten opfyldt? Positive og negative erfaringer? Evt. forbedringsforslag - Ikke afsluttet? Ja. Vi valgte at fordele dagene som enkeltdage over en længere periode (2-3 måneder). Godt med denne fleksibilitet.	
Aktivitetens bidrag til uddannelse og/eller praksis: Bidrager aktiviteten til opfyldelse af konkrete læringsmål/opdatering af teoretisk grundlag etc.? Ja. En længere periode giver netop mulighed for at udveksle gensidig erfaring om relevant viden på området. Praktikken giver indsigt i både erfaringer fra uddannelse og praksis.	
Fremtidigt samarbejde: Vil samarbejdet leve videre efter projektets udløb? Ja/nej, hvorfor? Og evt. hvordan? Ja. Samarbejdet har allerede resulteret i følgende konkrete aftaler. • Gæstelærer fra Jobcenteret har allerede undervist ved socialrådgiveruddannelsen i Aarhus, • Nyt projekt er under udvikling – et samarbejdsprojekt om faglig fordybelse og kvalitetsudvikling i sygedagpengesager Vi forventer på baggrund af dette projekt et fremtidigt samarbejde mellem jobcentret og uddannelsen, herunder Videncenter for Socialpædagogik og Socialt arbejde.	
Andet:	
Dato & underskrift:	Dato & underskrift:

Dansk Socialrådgiverforening

